

Nazwa kierunku studiów:

Psychologia

Nazwa przedmiotu: Psychometria

Poziom studiów: Jednolite magisterskie

Forma studiów: Stacjonarne

Profil studiów: ogólnoakademicki

Nazwa przedmiotu: Psychometria

Forma zajęć i punkty ECTS

	Liczba godzin	Punkty ECTS	Sposób zaliczenia
wykłady	30		egzamin
ćwiczenia	24		zaliczenie z oceną
Razem	54	8	

Cele kształcenia

Zajęcia mają na celu przekazanie wiedzy dotyczącej zasad konstruowania testów psychometrycznych, kryteriów "dobroci" testów psychometrycznych i sposobów ich sprawdzania, specyfiki pomiaru psychometrycznego - jego zalet i ograniczeń oraz standardów badania testami psychometrycznymi. Celem zajęć jest również wykształcenie umiejętności w zakresie: stosowania wybranych metod statystycznych do oceny własności psychometrycznych testów psychologicznych; samodzielnej oceny, czy dany test spełnia wymagane kryteria "dobroci"; oceny możliwości praktycznego zastosowania testu, oraz niektórych technik ilościowej interpretacji wyników otrzymanych za pomocą testów psychologicznych.

Efekty uczenia się

Kategoria: WIEDZA		
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_W1	Zna kryteria klasyfikacji testów psychologicznych. Potrafi zdefiniować i omówić istotę pojęć związanych ze standaryzacją.	Ps_WG03_Mgr Ps_WG04_Mgr Ps_WG09_Mgr Ps_WG11_Mgr Ps_WK01_Mgr Ps_WK02_Mgr Ps_WK04_Mgr Ps_WK05_Mgr
P_W2	Zna problemy związane z pomiarem testowym.	Ps_WG01_Mgr Ps_WG04_Mgr Ps_WG09_Mgr Ps_WK01_Mgr Ps_WK04_Mgr
P_W3	Zna podstawowe techniki szacowania rzetelności i trafności testu	Ps_WG03_Mgr Ps_WG04_Mgr Ps_WG10_Mgr Ps_WG12_Mgr Ps_WK01_Mgr Ps_WK04_Mgr
P_W4	Zna podstawowe testy psychologiczne.	Ps_WG03_Mgr Ps_WG04_Mgr Ps_WG09_Mgr Ps_WK01_Mgr Ps_WK04_Mgr Ps_WK05_Mgr
Kategoria: UMIEJĘTNOŚCI		
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_U1	Korzystając ze zdobytej wiedzy potrafi zapobiegać problemom wynikającym z błędnej konstrukcji testu.	Ps_UW02_Mgr Ps_UW05_Mgr Ps_UO01_Mgr Ps_UW11_Mgr

Kategoria: UMIEJĘTNOŚCI

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_U2	Umie samodzielnie i w zespole badawczym zaplanować oraz przeprowadzić badanie empiryczne z zastosowaniem metod ilościowych i jakościowych.	Ps_UW02_Mgr Ps_UW03_Mgr Ps_UW04_Mgr Ps_UW05_Mgr Ps_UW08_Mgr Ps_UO01_Mgr
P_U3	Potrafi poddać analizie zebrane dane empiryczne i prawidłowo wyprowadzić wnioski, a także przedstawić je w formie pisemnego raportu.	Ps_UW02_Mgr Ps_UW03_Mgr Ps_UW05_Mgr Ps_UW08_Mgr Ps_UO01_Mgr Ps_UU01_Mgr Ps_UW11_Mgr
P_U4	Potrafi ocenić, czy narzędzie badawcze spełnia kryteria psychometryczne. Potrafi samodzielnie skonstruować narzędzie do pomiaru podanej zmiennej psychologicznej.	Ps_UW02_Mgr Ps_UW03_Mgr Ps_UW04_Mgr Ps_UW05_Mgr Ps_UW08_Mgr Ps_UW09_Mgr Ps_UK01_Mgr Ps_UU01_Mgr Ps_UW11_Mgr
P_U5	Potrafi dokonać wyboru najbardziej adekwatnego narzędzia dla problemu badawczego.	Ps_UW03_Mgr Ps_UW04_Mgr Ps_UW05_Mgr Ps_UW08_Mgr Ps_UO01_Mgr

Kategoria: KOMPETENCJE SPOŁECZNE

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_K1	Zna standardy etyczne i prawne dotyczące posługiwania się testami.	Ps_KK03_Mgr Ps_KO01_Mgr Ps_KO02_Mgr Ps_KO05_Mgr Ps_KO06_Mgr Ps_KR01_Mgr Ps_KR02_Mgr Ps_KR04_Mgr Ps_KR05_Mgr

Kategoria: KOMPETENCJE SPOŁECZNE

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_K2	Rozumie konieczność przestrzegania zasad standaryzacji w badaniu testowym.	Ps_KK03_Mgr Ps_KO01_Mgr Ps_KO05_Mgr Ps_KO06_Mgr Ps_KR01_Mgr Ps_KR02_Mgr Ps_KR04_Mgr Ps_KR05_Mgr Ps_KK04_Mgr

Treści programowe przedmiotu

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
1	Czym zajmuje się psychometria? Specyfika pomiaru psychometrycznego. Pojęcie testu psychologicznego. Kryteria dobroci testów psychologicznych. Rodzaje testów psychologicznych.	wykłady	3 / 3
2	Etapy konstruowania testów psychologicznych. Zasady tworzenia i doboru pozycji testowych.	wykłady	3 / 3
3	Analiza pozycji testowych. Analiza językowo-treściowa pozycji testowych. Trudność pozycji. Moc dyskryminacyjna pozycji. Zależność między trudnością i mocą dyskryminacyjną pozycji oraz ich wpływ na rzetelność i trafność testu.	wykłady	3 / 3
4	Rzetelność testu. Metody szacowania rzetelności testu. Pojęcie testów równoległych. Rzetelność testu a długość testu, jednorodność próby i wariancja wyników prawdziwych.	wykłady	4 / 4
5	Pojęcie trafności testu. Rodzaje trafności testu: fasadowa, treściowa, kryterialna (diagnostyczna i prognostyczna), teoretyczna. Kontaminacja kryterium. Metody badania trafności testu. Trafność a rzetelność.	wykłady	3 / 3
6	Pojęcie normy w psychometrii. Rodzaje norm. Wyniki standaryzowane. Typy skal. Skale oparte na rozkładzie prostokątnym (skala centylowa). Skale oparte na rozkładzie normalnym (skala stenowa, staninowa, tenowa, tetronowa, ilorazu inteligencji). Proces normalizacji rozkładu wyników surowych. Zasady zbierania danych normalizacyjnych. Normy ogólne a normy lokalne.	wykłady	4 / 4
7	Proces wnioskowania psychometrycznego. Klasyczna teoria testów. Pojęcie błędu losowego i systematycznego. Standardowy błąd pomiaru. Standardowy błąd różnicy. Punktowa i przedziałowa estymacja wyniku prawdziwego. Porównywanie wyników dwóch osób w tym samym teście lub wyników jednej osoby uzyskanych w dwóch testach.	wykłady	4 / 4

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
8	Stronniczość testu i pozycji testowych.	wykłady	2 / 2
9	Podstawowe problemy adaptowania testów.	wykłady	2 / 2
10	Problemy etyczne i prawne związane ze stosowaniem testów. Prawa osób badanych. Zasady korzystania z podręczników testowych. Procedura badania testowego i odstępstwa od niej. Praktyczne znaczenie informacji o rzetelności, trafności i rodzaju norm.	wykłady	2 / 2
11	Zajęcia wstępne. Czym zajmuje się psychometria? Specyfika pomiaru psychometrycznego. Czym jest test psychologiczny?	ćwiczenia	2 / 2
12	Konstruowanie kwestionariusza psychologicznego cz. 1. Praca w zespołach: Przygotowanie projektu kwestionariusza. Sformułowanie definicji teoretycznej i operacyjnej mierzonej cechy.	ćwiczenia	2 / 2
13	Konstruowanie kwestionariusza psychologicznego cz. 2. Praca w zespołach: Generowanie pozycji testowych	ćwiczenia	2 / 2
14	Konstruowanie kwestionariusza psychologicznego cz. 3. Praca w zespołach: Ocena językowa i treściowa pozycji testowych.	ćwiczenia	2 / 2
15	Badanie trafności treściowej testu. Obliczanie współczynnika zgodności ocen sędziów W-Kendalla. Wykorzystanie programu statystycznego SPSS do obliczania współczynnika zgodności ocen W-Kendalla.	ćwiczenia	2 / 2
16	Analiza rzetelności. Obliczanie współczynnika zgodności wewnętrznej przy wykorzystaniu wzorów KR-20 i alfa Cronbacha. Wykorzystanie programu SPSS do obliczania współczynnika zgodności wewnętrznej testu.	ćwiczenia	2 / 2
17	Analiza pozycji. Moc dyskryminacyjna i trudność pozycji. Zmiany parametrów testu w efekcie usuwania pozycji o różnych mocach dyskryminacyjnych lub trudnościach. Wykorzystanie programu statystycznego SPSS przy obliczaniu mocy dyskryminacyjnej (współczynnik korelacji pozycja-skala).	ćwiczenia	2 / 2
18	Trafność kryterialna i teoretyczna. Analiza wyników badań walidacyjnych na przykładzie danych zamieszczonych w wybranym podręczniku testowym	ćwiczenia	2 / 2
19	Klasyczna teoria testów. Pojęcie wyniku otrzymanego i wyniku prawdziwego. Obliczanie wartości półprzedziału ufności. Konstruowanie przedziału ufności dla wyniku otrzymanego i estymowanego wyniku prawdziwego.	ćwiczenia	2 / 2
20	Minimalna istotna różnica. Porównywanie wyników dwóch osób uzyskanych w tym samym teście lub wyników jednej osoby uzyskanych w podtestach tego samego testu.	ćwiczenia	2 / 2
21	Typy skal. Wyniki standaryzowane. Skale oparte na rozkładzie prostokątnym (skala centylowa). Skale oparte na rozkładzie normalnym (skala stenowa, staninowa, tenowa, ilorazu inteligencji). Proces normalizacji rozkładu wyników surowych. Obliczanie norm centylowych. Obliczanie norm stenowych, staninowych, tenowych i IQ.	ćwiczenia	2 / 2
22	Kolokwium	ćwiczenia	2 / 2

Warunki zaliczenia

WYKŁADY

FORMA ZALICZENIA	WAGA FORMY ZALICZENIA
Egzamin	100

ĆWICZENIA

FORMA ZALICZENIA	WAGA FORMY ZALICZENIA
Projekt	50
Zaliczenie	50

Metody kształcenia

- ćwiczenia
- dyskusja
- praca indywidualna kierowana przez nauczyciela
- Praca projektowa
- rozwiązywanie zadań i przykładów
- wykład
- multimedialna prezentacja wyników badań

Literatura przedmiotu (obowiązkowa)

- Fronczyk, K.. Psychometria - podstawowe zagadnienia 2009
- Hornowska, E. . Testy psychologiczne. Teoria i praktyka. 2001
- Anastasi, A., Urbina, S.. Testy psychologiczne 1999
- Brzeziński, J. . Metodologia badań Psychologicznych 1996

Literatura przedmiotu (uzupełniająca)

- Ferguson, G.A.; Takane, Y. . Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice. 1997
- Magnusson, D. . Wprowadzenie do teorii testów. 1981
- Drwał, Ł. . Adaptacja kwestionariuszy osobowości 1995
- Zawadzki B.. Kwestionariusze osobowości (rozdział 3.4 str. 153 "Tworzenie pozycji kwestionariuszowych") 2006
- Brzeziński, J. (red.) . Trafność i rzetelność testów psychologicznych. Wybór tekstów. 2006

- Ciechanowicz, A., Jaworowska, A., Szustrowa, T.. Testy, prawo, praktyka 1996
- Paluchowski, W., J. (red.). Kwestionariusze w diagnostyce psychologicznej i badaniach naukowych. Biblioteka Psychologa Praktyka, t. 5. Warszawa: Laboratorium Technik Diagnostycznych PTP i Wydziału Psychologii UW 1994
- Paluchowski, W., J. (red.). Współczesne techniki badawcze w psychologii klinicznej. Biblioteka Psychologa Praktyka, t. 4. Warszawa: Laboratorium Technik Diagnostycznych PTP i Wydziału Psychologii UW. 1992

Odniesienie efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych, treści kształcenia, metod weryfikacji

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
WIEDZA			
P_W1	Ps_WG03_Mgr Ps_WG04_Mgr Ps_WG09_Mgr Ps_WG11_Mgr Ps_WK01_Mgr Ps_WK02_Mgr Ps_WK04_Mgr Ps_WK05_Mgr	1 2 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 19 21 22	egzamin pisemny
P_W2	Ps_WG01_Mgr Ps_WG04_Mgr Ps_WG09_Mgr Ps_WK01_Mgr Ps_WK04_Mgr	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 17 18 19 20 21 22	Egzamin pisemny
P_W3	Ps_WG03_Mgr Ps_WG04_Mgr Ps_WG10_Mgr Ps_WG12_Mgr Ps_WK01_Mgr Ps_WK04_Mgr	4 5 8 9 15 16 17 18 22	egzamin pisemny
P_W4	Ps_WG03_Mgr Ps_WG04_Mgr Ps_WG09_Mgr Ps_WK01_Mgr Ps_WK04_Mgr Ps_WK05_Mgr	1 2 3 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 22	Egzamin pisemny

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
UMIĘTNOŚCI			
P_U1	Ps_UW02_Mgr Ps_UW05_Mgr Ps_UO01_Mgr Ps_UW11_Mgr	2 3 4 5 6 7 8 9 10 12 13 14 15 16 17 18 21 22	Praca projektowa Egzamin pisemny (wykłady)
P_U2	Ps_UW02_Mgr Ps_UW03_Mgr Ps_UW04_Mgr Ps_UW05_Mgr Ps_UW08_Mgr Ps_UO01_Mgr	2 3 4 5 6 8 9 10 12 14 15 16 17 18 22	Egzamin pisemny Praca projektowa
P_U3	Ps_UW02_Mgr Ps_UW03_Mgr Ps_UW05_Mgr Ps_UW08_Mgr Ps_UO01_Mgr Ps_UU01_Mgr Ps_UW11_Mgr	3 4 5 6 7 8 9 10 14 15 16 17 18 22	Egzamin pisemny Praca projektowa
P_U4	Ps_UW02_Mgr Ps_UW03_Mgr Ps_UW04_Mgr Ps_UW05_Mgr Ps_UW08_Mgr Ps_UW09_Mgr Ps_UK01_Mgr Ps_UU01_Mgr Ps_UW11_Mgr	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22	Egzamin pisemny Praca projektowa

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
UMIEJĘTNOŚCI			
P_U5	Ps_UW03_Mgr Ps_UW04_Mgr Ps_UW05_Mgr Ps_UW08_Mgr Ps_UO01_Mgr	1 3 4 5 8 16 17 22	Egzamin pisemny
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
P_K1	Ps_KK03_Mgr Ps_KO01_Mgr Ps_KO02_Mgr Ps_KO05_Mgr Ps_KO06_Mgr Ps_KR01_Mgr Ps_KR02_Mgr Ps_KR04_Mgr Ps_KR05_Mgr	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 14 15 16 17 18 19 20 21 22	Praca projektowa egzamin pisemny Aktywny udział w dyskusji
P_K2	Ps_KK03_Mgr Ps_KO01_Mgr Ps_KO05_Mgr Ps_KO06_Mgr Ps_KR01_Mgr Ps_KR02_Mgr Ps_KR04_Mgr Ps_KR05_Mgr Ps_KK04_Mgr	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 16 17 18 19 20 21 22	aktywny udział w dyskusji Praca projektowa egzamin pisemny